

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 280/2016
11.05.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Гордане Ајншпилер Поповић и Бранка Станића, чланова већа, у парници по тужби тужиоца Друштво за трговину на велико чврстим, течним и гасовитим горивима „АА“ у стечају, ..., кога заступа Љиљана Влајковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Срђан Илинчић, адвокат из ....., ради побијања правних радњи, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 6814/15 од 19.05.2016. године, у седници већа одржаној дана 11.05.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 6814/15 од 19.05.2016. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 9098/13 од 16.07.2015. године, у ставу I изреке исправљеном решењем истог суда од 28.09.2015. године, усвојен је тужбени захтев и утврђено да је без правног дејства Уговор о купопродаји непокретности бр. ... од 21.12.2009. године, оверен код Другог општинског суда у Београду дана 24.12.2009. године Ов.бр. ..., те је наложено Републичком геодетском заводу, Центар за катастар непокретности ..., Служба за катастар непокретности ..., да изврши брисање ББ као власника стана бр. ..., трособан на ... спрату зграде у ул. ... бр. ... у ..., постојеће на кат. парцели ..., уписаној у лист непокретности бр. ... КО ... и да изврши упис „АА“, у стечају, ... као власника наведеног стана, те је обавезан тужени да преда тужиоцу наведени стан. Ставом II изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.729.584,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 6814/15 од 19.05.2016. године, у ставу првом изреке одбијена је жалба туженог и потврђена наведена првостепена пресуда, док је ставом два изреке одбијена жалба туженог као неоснована и потврђено решење о исправци Привредног суда у Београд П 9098/13 од 28.09.2015. године.

Против другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију, побијајући је због битних повреда парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Трошкове је тражио и определио.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка из наведене законске одредбе. Ревизијом се без основа указује на правилност утврђеног чињеничног стања и оцену доказа, будући да ове евентуалне повреде поступка и оцена чињеничног стања у смислу одредбе члана 407. Закона о парничном поступку, не представљају ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању дана 21.12.2009. године између правног претходника тужиоца и туженог закључен је Уговор о купопродаји непокретности бр. ... у власништву тужиоца као продавца и то стан бр. ... на ... спрату зграде у ул. ... бр. ... у ... на кат. парц. бр. ..., уписану у лист непокретности бр. ... КО ..., за укупну цену од 21.765.809,34 динара, а тужени се као купац обавезао да ће одмах по закључењу уговора платити износ од 219.856,65 динара, а остатак са каматом од 1 % годишње на рок од 40 година у 480 једнаких месечних рата са фиксном каматом. Продавац је пристао да купац упише право власништва у јавне књиге без његове посебне сагласности само по основу уговора и пре исплате целокупне купопродајне цене, с тим да купац након уписа преда продавцу заложну изјаву на предмету продаје тј. стану као обезбеђење исплате целокупне купопродајне цене. Решењем Републичког геодетског завода од 10.12.2010. године дозвољен је упис права својине туженог на предметном стану. Према изводу из АПР-а тужени је од 2008. године до 2010. године био законски заступник тужиоца, председник и члан управног одбора. Над правним претходником тужиоца отворен је поступак стечаја решењем првостепеног суда Ст 4096/10 од 07.10.2010. године због трајне неспособности плаћања, јер је рачун до дана одржавања рочишта на коме се одлучивало о предлогу за отварање стечајног поступка био блокиран за укупан износ од 770.722.324,29 динара, а непрекидно од 23.02.2010. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили захтев тужиоца за утврђење да је без правног дејства према стечајној маси Уговор о купопродаји непокретности од 21.12.2009. године и предају истог, јер је закључен шест месеци пре отварања стечаја над тужиоцем са повезаним лицем тужиоца, на који начин је дошло до непосредног оштећења поверилаца имајући у виду уговорен начин плаћања цене за предметни стан у 480 рата и поред претеће неспособности плаћања.

Тужилац постављеним тужбеним захтевом побија правну радњу предузету у периоду шест месеци пре отварања стечаја, јер је по његовим наводима, дошло до смањења његове имовине као стечајног дужника чиме су изгледи поверилаца за намирење погоршани, а тужени је као законски заступник, председник и једно време члан управног одбора правног претходника тужиоца знао за његово лоше финансијско стање односно неспособност плаћања у време закључења уговора.

Правилно су нижестепени судови применили материјално право када су закључили да је у конкретној правној ствари тужилац доказао да су испуњени предуслови за побијање правних послова и других правних радњи у стечају, а то су: отварање стечајног поступка, чињеница да у стечајној маси нема довољно имовине за потпуно намирење стечајних поверилаца и да је правни посао пуноважан, све у смислу члана 119. Закона о стечају. Такође, тужилац је доказао је испуњен један од општих услова побијања из наведеног члана односно да је дошло до нарушавања равномерног намирења стечајних поверилаца или да се повериоци оштећују или да су спорним правним послом и радњама поједини повериоци стављени у погоднији положај (погодовање поверилаца). Стога како је утврђено да су испуњени наведени предуслови као и један од општих услова да се повериоци оштећују, то се могло приступити побијању правног посла стечајног дужника користећи се основном прописаним чланом 122. Закона о стечају, као непосредно оштећење поверилаца.

Како је тужилац на коме је у смислу чл. 228. и чл. 231. Закона о парничном поступку био терет доказивања, доказао испуњеност предуслова и једног од општих услова их члана 119. Закона о стечају, за побијање спорног правног посла или радње, то су неосновани ревизијски наводи да првостепени суд није правилно применио одредбе члана 119. и 122. Закона о стечају.

Наиме, неоснован је ревизијски навод да тужилац није доказао постојање неког од општих услова јер нико од поверилаца није оштећен будући да је предметни уговор двострано обавезан правни посао по ком је тужени обвезник плаћања купопродајне цене која је реално тржишно опредељена, те тужени није намирен.

Према члану 122. Закона о стечају, непосредно оштећење поверилаца постоји увек када је правни посао предузет у последњих шест месеци пре подношења предлога за покретање стечајног поступка, а у време закључења посла стечајни дужник је био неспособан за плаћање, а саговорач стечајног дужника је знао за његову неспособност плаћања, да је у питању предузимање или пропуштање предузимања правне радње стечајног дужника којом он губи неко своје право или због које то право не може више остварити.

Из наведеног следи да непосредно оштећење поверилаца наступа предузимањем правних радњи и послова стечајног дужника у последњих шест месеци пре подношења предлога за покретање стечаја, ако је стечајни дужник био неспособан за плаћање, а његов саговорач је знао за његову неспособност плаћања.

Терет доказивања да је противник побијања (саговорач стечајног дужника) знао или морао знати да је стечајни дужник неспособан за плаћање или да је поднет предлог за покретање стечајног поступка, пренет је на противника побијања, под условом да подносилац побојне тужбе докаже да је саговорач стечајног дужника знао за околности из којих се на несумњив начин може закључити да је постојала неспособност плаћања на страни стечајног дужника, односно да је поднет предлог за покретање стечајног поступка.

С обзиром да је тужилац у тренутку закључивања спорног правног посла био у тешком економском стању, а да је тужени у спорном периоду био законски заступник, председник и члан управног одбора правног претходника тужиоца односно лице које је било упознато са финансијским стањем предузећа, то се у конкретном случају постојање намере оштећења поверилаца не мора посебно доказивати имајући у виду да је и поред претеће неспособности плаћања код тужиоца, као јасног предуслова за отварање стечаја над предузећем, ипак уговорен рок исплате купопродајне цене од 40 година. Тужени је одмах при закључењу уговора платио тужиоцу само износ од 219.856,65 динара, а у преосталом делу нема доказа да је испуњавао своју уговорну обавезу плаћања 480 рата, те је правилан закључак нижестепених судова да су на наведени начин повериоци непосредно оштећени јер цео уговорени износ купопродајне цене није ушао у стечајну масу, те су без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари ревизијски наводи туженог да није поверилац који је стављен у погоднији положај у вези са спорним правним послом у односу на стечајног дужника.

Нису основани наводи ревидента да је побијаном одлуком одлучено о захтеву који не спада у судску надлежност у делу у ком је наложено да се успостави претходно земљишнокњижно стање.

Суштина предметног спора је побијање правног посла у стечају предузетог у последњих шест месеци пре подношења предлога за покретање стечајног поступка. Последице успешног побијања правног посла регулисане су чланом 130. Закона о стечају који прописује да ако је захтев за побијање правног посла или друге правне радње правноснажно усвојен, побијени правни посао односно правна радња немају дејства према стечајној маси, а противник предлагача је дужан да у стечајну масу врати сву имовинску корист стечену на основу побијеног посла или друге радње.

Из наведеног следи да је суштински ефекат успешног побијања правног посла, управо враћање у пређашње стање што је у овом случају успостављање претходног земљишнокњижног стања а како су то правилно закључили и нижестепени судови, те не стоје наводи ревидента у том смислу.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 2. Закона о парничном поступку будући да се у ревизији понављају жалбени разлози које је другостепени суд правилно оценио.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић